

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118208897
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118208897.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské Nivy č. 44/a, 825 11 Bratislava, IČO: 35 815 256, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Michalská 14, 811 03 Bratislava, IČO: 47 255 706, proti žalovanému A. D., U.. XX.XX.XXXX, R. G. XXX, XXX XX E., občan SR, o zaplatenie 1 587,56 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 07. 01. 2019, č. k. 20Csp/155/2018-130 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.572,56 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 302,70 eura od 22.11.2017 do zaplatenia, zo sumy 1.176,61 eura od 1.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 78,53 eura od 3.10.2017 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 98,12%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa § 47 ods. 1, § 17 ods. 1, § 76 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako odberateľom bola dňa 07. 09. 2016 uzatvorená zmluva o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému dodávky a predaj plynu v domácnosti pre odberné miesto G. XXX, E.. Žalovaný po tom, čo boli do ním určeného odberného miesta na základe zmluvy o dodávke plynu vykonané žalobcom dodávky, si riadne neplnil svoju povinnosť uhrádzať platby za dodávky plynu. Žalobca vystavil žalovanému faktúru č. XXXXXXXXXXXX za nedoplatok za dodaný zemný plyn za fakturačné obdobie od 08. 09. 2016 do 18. 05. 2017 vo výške 1 176,61

eura. Ďalej vystavil žalovanému faktúru č. XXXXXXXXXXXX za nedoplatok za dodaný zemný plyn vo výške 302,70 eura za fakturačné obdobie od 19. 05. 2017 do 30. 10. 2017. Za porušenie, obmedzenie dodávky plynu vystavil žalovanému faktúru č. XXXXXXXXXXXX na sumu 78,53 eura. Dlžné sumy z uvedených faktúr žalovaný neuhradil. Vzhľadom na oprávnený nárok žalobcu vo vyššie uvedených faktúrach súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 557,84 eura. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, z jednotlivých priznaných faktúr (číslo XXXXXXXXXXXX a číslo 4900134339), zaviazal súd žalovaného v zmysle ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka na zaplatenie úrokov z omeškania. Pokiaľ ide o faktúru č. XXXXXXXXXXXX žalobca vyčíslil zákonný úrok z omeškania od 01. 07. 2017 do 30. 09. 2017 vo výške 14,72 eura a následne si uplatnil zákonný úrok z omeškania zo sumy 1 176,61 eura od 01. 10. 2017 do zaplatenia. Súd preto žalobe aj v tejto časti vyhovel.

4. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnený zvyšný nárok na zaplatenie poplatku za upomienky z faktúry č. XXXXXXXXXXXX na sumu 10 eur a číslo XXXXXXXXXXXX na sumu 5 eur, spolu vo výške 15 eur súd poukázal na vyslovený právny záver v rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/126/2012. Skonštatoval, že v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalobcovi súd vo viacerých prípadoch nepriznal plnenie z týchto upomienok z dôvodu ich neprijateľnosti (napr. rozhodnutia Okresného súdu Prešov, sp. zn. 20Csp/255/2017, 20C/158/2016, 20C/159/2016). Žalobca je preto povinný zdržať sa používania tejto neprijateľnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka a nárok na plnenie z takejto zmluvnej podmienky nemôže ani uplatňovať na súde. Pokiaľ zákonný zákaz nerešpektoval a nárok na súde uplatnil, nevyhnutným procesným následkom musí byť zamietnutie žaloby. Iný postoj súdu by znamenal akceptovanie protiprávneho stavu. Nakoľko súd dospel k záveru, že žalobca nemá nárok na zaplatenie poplatkov za upomienky v celkovej sume 15 eur, súd v tejto časti žalobu zamietol, rovnako zamietol žalobu aj v časti uplatneného príslušenstva, t. j. úrokov z omeškania zo sumy 15 eur.

5. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. V prevažnej miere úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98,12 %, pretože žalobca mal v pomere k žalovanej istine úspech v rozsahu 99,06 % a žalovaný v rozsahu 0,94 %.

6. Proti rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacemu výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že vzorové obchodné podmienky dodávky elektriny a plynu vypracúva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a tento obchodné podmienky žalobcu schválil. Uvedené predstavuje zásadný rozdiel vo vzťahu medzi zmluvnými stranami na rozdiel od iných takýmto spôsobom neregulovaných odvetví. Podľa predloženého cenníka externých služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou plynu ev. č.: Y. X/XXXX má odberateľ dodávateľovi zaplatiť náhradu nákladov za upomienku tak, ako je to žalobcom požadované. Pri týchto nákladoch potom ide o náklady sledovania úhrad žalovaného, náklady vyhotovenia upomienky, náklady obálky a kancelárskeho papiera, náklady podania zásielky na poštovú prepravu, náklady poštovného, mzdové náklady žalobcu a režijné náklady žalobcu. Žalobca je teda zo zákona povinný odberateľa (žalovaného) upomínať, čo žalobca aj v tomto konkrétnom prípade urobil. Žalobca teda odberateľov upomína preto, lebo mu to zákon ukladá, zároveň pokiaľ dôjde k neoprávnenému odberu (čo je odber, kedy odberateľ nedodržuje zmluvne dohodnuté platobné podmienky) distribúcia plynu sa preruší. Odvolateľ osobitne poukázal na to, že vzhľadom na osobitnú charakteristiku regulovaného trhu s energetikou, kde za účelom i ochrany spotrebiteľa národný regulátor vykonáva vecnú reguláciu, podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, regulované ustanovenia nepodliehajú preskúmvaniu, kedy ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, osobitne ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú aproximáciou Smernice Rady 93/13/EHS. V tejto súvislosti poukázal na čl. 1 predmetnej Smernice, rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. 09. 2014 vo veci C-34/13, kde sa priamo uvádza, že kým čl. 1 ods. 1 Smernice 93/13/EHS definuje rámec pôsobnosti tejto Smernice, ods. 2 tohto článku stanovuje v súvislosti so zmluvnými podmienkami, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné

ustanovenia, ich vylúčenie z pôsobnosti danej Smernice. Súdny dvor už pripomenul, že čl. 1 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje vylúčenie spôsobilosti tých zmluvných podmienok, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia (pozri v tom zmysle rozsudok RWE Vertriep, C-92/11). Zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto Smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu. Je však zrejmé, že zákonná úprava neprijateľných zmluvných podmienok sa môže vykladať iba v spojení a v súlade s uvedenými Smernicami, čo potvrdzuje i rozhodovacia činnosť Súdneho dvora EÚ, čo potvrdzuje i rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-34/13. Zo žiadneho ustanovenia platného právneho poriadku, ale nevyplýva, žeby bol žalobca povinný znášať spojené náklady, osobitne v situácií, kedy táto činnosť vyplýva z porušenia povinnosti odberateľa plynu. Zo žiadneho cenového rozhodnutia nevyplýva, žeby náklady na toto upomínanie boli súčasťou nejakej inej zložky, položky platnej žalovaným žalobcovi. V zmysle ust. § 17 ods. 3, 13 zákona o energetike, žalobca musí sledovať úhrady žalovaného, neplnenie platobných povinností žalovaného musí zistiť a žalovaného musí upozorniť, a to všetko v rámci ochrany odberateľa plynu, teda nejedná sa o činnosť v záujme ochrany nejakých záujmov žalobcu. Za uvedené žalobcovi následne patrí náhrada nákladov, ktoré mu priznáva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví. Zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že žalobca by mal sám znášať náklady spojené s upomínaním. Z hľadiska dikcie zákona je rozhodujúca nerovnováha, ktorá je značná. Z rozhodnutia pritom nevyplýva, žeby sa súd problematikou nerovnováhy zaoberal, ani to, žeby sa zaoberal aplikáciou ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Preferenciu platnosti právneho úkonu je nutne osobitne zastávať i vo vzťahoch spotrebiteľských. Z uvedeného dôvodu je rozsudok podľa odvolateľa nepreskúmateľný, vykazuje znaky arbitrárnosti, kedy súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom uvedené zakladá aj porušenie ústavných práv žalobcu na súdnu a inú právnu ochranu. Logickým postupom v medziach zákona by preto malo byť zrušenie napadnutého rozsudku v jeho napadnutej časti a jeho vrátenie súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámi na úradnej tabuli súdu, aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokoch u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medzi, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Nakoľko žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie len v rozsahu zamietnutej časti, odvolací súd nemohol podrobiť súdnemu prieskumu výrok rozsudku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť uhradiť žalobcovi sumu vo výške 1 572,56 eura s prísl. v lehote 3 dní (I. výrok rozsudku).

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS 72/05). Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku za vecne správny. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa nasledovné:

11. Nie je sporné, že predmetná zmluva o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou. Žalobca v nej vystupuje v postavení dodávateľa v rámci predmetu svojej obchodnej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti

alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

12. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza z pravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený.

13. Spoločným znakom tejto úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

14. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

15. Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

16. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadné pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že: - pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

17. Zákonodarcu opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadĺženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit napr. z dôvodovej správy k novele nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprimeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprimeraných ziskov...“

18. Odvolací súd posúdil ako vecne správne závery súdu prvej inštancie o tom, že poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady (poplatok za upomienku) narušujú rovnováhu zmluvných strán. Objektívne takéto poplatky, aj keď sú upravené v zmluve, sú spôsobilé získať od spotrebiteľa čiastku prevyšujúcu skutočné náklady na takéto výdavky dodávateľa. Je potrebné si uvedomiť, že zmluvu o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti vyhotovuje jednostranne dodávateľ, pričom žalobca v priebehu celého konania neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, žeby tieto poplatky boli individuálne dojednané.

19. Odvolací súd v tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal súdu zaslanie upomienok, nepreukázal, žeby mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Preto poplatok za zaslanie upomienky nemôže mať svoje opodstatnenie.

20. V zmysle zmluvy o združenej dodávke plynu zo dňa 07.09.2016 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú „Obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby pre odberateľov plynu v domácnosti“ (ďalej len OP) a „Cenník plynu pre odberateľov kategórie domácnosť“, ktoré sú zverejnené na internetovej stránke dodávateľa www.spp.sk <<http://www.spp.sk>>.

21. Podľa čl. III. bod 4. Obchodných podmienok, neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú OP schválené ÚRSO, ktoré podrobnejšie upravujú vzájomné vzťahy medzi dodávateľom a odberateľom, cenník dodávateľa v platnom znení a cenník externých služieb a výkonov, zverejnené na webovom sídle dodávateľa www.spp.sk <<http://www.spp.sk>>.

22. Je zrejmé, že inkorporačná doložka, v zmysle ktorej má neoddeliteľnú súčasť zmluvy tvoriť aj „Cenník externých služieb“ nie je zakotvená v základnom zmluvnom dokumente, na ktorý zmluvné strany pripájajú svoj podpis, ale táto je obsiahnutá až v Obchodných podmienkach, teda v dokumente, ktorý samotný bol do zmluvy už len inkorporovaný. Nemožno mať pochybnosti o tom, že takýto postup dodávateľa je voči spotrebiteľovi nekorektný a inkorporovanie cenníka externých služieb do zmluvy je netransparentné. Práve odkazy v rôznych listinách robia zmluvu pre spotrebiteľa nezrozumiteľnou, neprehľadnou. Takéto dojednania spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže takéto odkazy na niekoľko listín obsiahnuté vo viacerých dokumentoch značne sťažujú orientáciu v zmluvných dojednaniach bežnému spotrebiteľovi. Spotrebiteľ takýmto spôsobom stráca na ochrane, dojednania o závažných právach a povinnostiach nie sú dostatočne transparentné, dôležité dojednania sú odsunuté do všeobecných podmienok a iných dokumentov. Požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok nemôže byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska. Pri vyhodnocovaní zmluvných podmienok z hľadiska ich ne/prijateľnosti je potrebné okrem znenia a koncepcie samotnej zmluvnej podmienky prihliadať tiež na všetky okolnosti prípadu, vrátane spôsobu kontrahovania. Nie je zrejmé, čo dodávateľovi v danom prípade bránilo uviesť inkorporačnú doložku týkajúcu sa cenníka externých služieb už priamo v zmluve tak, ako to učinil vo vzťahu k OP a cenníku plynu.

23. Za tohto stavu bolo nutné vyhodnotiť dojednanie o inkorporácii Cenníka externých služieb obsiahnuté v Obchodných podmienkach ako neplatné s poukazom na ust. § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 OZ. Keďže inkorporačná doložka je neplatná, nemôže byť platné ani dojednanie o výške poplatku za upomienky obsiahnuté v cenníku externých služieb, nakoľko tento sa na základe neplatnej inkorporačnej doložky ani nestal súčasťou zmluvy.

24. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia a z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná.

25. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia. Na podporu svojho tvrdenia v zmysle ust. § 132 CSP je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich k žalobe pripojiť, ak to ich povaha pripúšťa.

26. V ustanovení § 185 CSP je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

27. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Tieto skutočnosti len podporujú už vyššie uvedené, a to, že predmetný poplatok predstavuje

iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa.

28. Vo vzťahu k poplatkom za upomienky odvolací súd zdôrazňuje, že upomienka ako taká nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mala povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/350/2012 zo dňa 22.05.2014, v ktorom krajský súd uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejмый vlastný ekonomický záujem navrhovateľa - banky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá navrhovateľ - banka zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru). Podľa odvolacieho súdu je v účtovaní takýchto poplatkov navyše citeľná snaha navrhovateľa o minimalizovanie nevyhnutnosti vlastných pohľadávok a navyšovanie konečného finančného zaťaženia spotrebiteľa neplniaceho si svoje záväzky, a to v rozpore s účelom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej najmä v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - navrhovateľa spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k odporkyni) ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spolpláňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.“ Odvolací súd sa s vyššie citovaným názorom v plnom rozsahu stotožňuje.

29. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

30. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca listom zo dňa 10. 08. 2017 oznámil žalobcovi, že za vystavenie a zaslanie upomienky mu účtuje náklady vo výške 5 Eur, ktorá čiastka bude pripočítaná k celkovej výške pohľadávky (č. l. 14 spisu), listom zo dňa 14. 12. 2017 mu oznámil, že eviduje jeho pohľadávku, že v zmysle všeobecne záväzného právneho predpisu má právo vyúčtovať úrok z omeškania z dlžnej sumy za každý deň omeškania až do zaplatenia záväzku a že za vystavenie a zaslanie tejto upomienky mu účtuje náhradu nákladov vo výške 10 Eur, ktorá čiastka bude pripočítaná k celkovej výške pohľadávky (č. l. 19 spisu). Žalobca si tak celkovo na jednotlivých poplatkoch vyúčtoval sumu 15 Eur. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že paušálna výška poplatku za upomienku za prvé upozornenie 10 eur plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom v oblasti ochrany spotrebiteľa je potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti, a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa.

31. Ústavný súd Českej republiky v nálezoch II.ÚS 3/06 zo 06.11.2007 a I.ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný.

32. Čo sa týka námietky žalobcu, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil, je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

33. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe v časti nevyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

34. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil prihliadajúc aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky sp.zn. II.ÚS 78/05).

35. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku detailne uviedol akým postupom dospel k vyčísleniu nároku žalobcu na náhradu trov konania. Postup a výpočet pomeru úspechu a neúspechu žalobcu považuje odvolací súd za správny. So zreteľom na uvedené, odvolací súd, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, aj tento výrok postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, ale v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).